

Editörden

Yüce Allah, insanı yaratıp başıboş bırakmamış, onun murakabe altında olduğunu ve yapıp ettiklerinden sorumlu olacağını gönderdiği elçiler vasıtasıyla hatırlatmıştır. Ne var ki insan, zaman zaman bu sorumluluğunu unutmuş, yaratılış gayesinden uzaklaşarak, şirk ve inkâr girdabına düşmüştür. İnsanlık tarihi kadar bir geçmişe sahip olan şirkin Arap Yarımadası'nda hâkim olan şeklini, dinî hayata, sosyal ve beşerî alanlara nüfuzunu, Kur'an'ın ışığında öğrenmeye günümüz insanının da ihtiyacı var.

Peygamberler, tüm insanlığa örnek olan, Allah'ın kulları içinden seçtiği mümtaz şahsiyetlerdir. Onların yegâne amacı, kendilerine verilen risalet görevini layıkıyla yerine getirebilmektir. Bütün kutlu elçiler bu uğurda çok çeşitli zorluklara ve sıkıntılara maruz kalmışlar ve çetin mücadeleler vermişlerdir, ancak kendi menfaatlerini hiçbir zaman düşünmemişler ve hiçbir çıkar beklentisi içinde olmamışlardır. Kendilerini ulvi bir gayeye adayan ve bunun karşılığını yalnızca Rablerinden bekleyen bütün kerim elçiler, insanlık için örnek alınacak birer abide şahsiyettir, kıyamete kadar onların hayatlarından örnek alınabilecek pek çok husus bulunmaktadır.

Cami ve mescitlerimiz tarih boyunca kadın-erkek, yaşlı-genç ayrımı gözetmeksizin, herkesin rahatlıkla ibadetlerini yerine getirdikleri, aynı zamanda toplumu inşa ve imar eden mekanlardır. Cami ve mescitlerin, gönül dünyalarını imar edip, onları sükûnete ve ruh dinginliğine ulaştıracak bir hüviyete kavuşmaya ve çağın insanının ihtiyaçlarına cevap vermeye her zamankinden daha çok ihtiyaç var. Bunun gerçekleştirilmesinde camilerin fiziki şartlarının toplumun her kesiminden insana kucak açabilecek tarzda iyileştirilmesi önemlidir.

Tarihte derin izler bırakmış ve asırlara damgasını vurmuş birçok önemli şahsiyet vardır. "İmam-ı Azam" diye şöhret bulan ve Ebu Hanife künyesiyle anılan Numan b. Sabit de bu mümtaz şahsiyetlerden biridir. Ebu Hanife gibi alimler, görüşleriyle hem yaşadıkları döneme ışık tutmuşlar, hem de sonraki nesilleri fikir ve düşünceleriyle etkilemiş, yeni düşünce ufukları açmışlardır. Bu şahsiyetler, mezhepler arası mücadelenin yaşandığı dönemin bir yansıması olarak, zaman zaman serdettiği görüşler, bazen de görüşlerini temellendirdiği esaslar itibarıyla eleştirilmişlerdir. Söz konusu şahsiyetleri doğru anlamak kendilerine yöneltilen eleştirilerin arka planını ve dönemlerinin dinî-sosyal yapılarını göz önünde bulundurmayı gerektirir.

İlk vahyin gelişinden itibaren nazil olan ayet-i kerimelerin doğru anlaşılması ve onlarla kastedilen murad-ı ilahîyi kavrayabilme çabası, Müslümanların tarih boyunca önemli bir hedefi olmuştur. Müslümanlar ilk dönemlerde doğrudan Hz. Peygamber'e (s.a.s.) gelerek müphem olan hususları bizzat onunla mütalaa etmişlerdir. Hz. Peygamber (s.a.s.) de anlaşılmayan durumu açıklığa kavuşturmuştur. Sonraki dönemlerde insanlar Kur'an'ın mesajlarını anlayabilmek için tefsirlere müracaat etmişlerdir. Kur'an'ın mesajını her asırda ve mekanda güncel ve diri tutan tefsir çalışmaları önemini korumaya hep devam edecektir. Bu konuda bilim insanlarının çalışmalarının günümüzde de devam etmesi son derece önemlidir.

Dergimizin bu sayısında yer alan Osman Kaya'nın "Kur'an Bağlamında: İslâm Öncesi Arap Yarımadası'nda Dinî Hayat Putperestlik/Paganizm **Örneği**", Nurettin Turgay'ın "Etbâu't-Tabiîn Döneminde Tefsir Çalışmaları/Tefsir ilminin Tedvini", Selim Özarslan'ın, "Peygamberlerin Görevlerini Karşılıksız Yapmaları", A.Faruk Kılıç ve Sıddık Ağçoban'ın "Kadın ve Çocuklara Verilen Hizmetler Açısından Camiler", İsa Atcı'nın "Fıkhu'l-Mukaren Açısından Gasp ve Tazmin Sorumluluğu", Mustafa Öztoprak'ın "Târîh-u Bağdad'da Ebû Hanife ile İlgili Müspet ve Menfi Rivayetlerin Değerlendirilmesi", M. Fatih Kesler'in, "Âl-i İmran Sûresi 7. Ayet Mealini Yeniden Okumak" başlıklı makalelerinin ilmi birikimimize önemli katkılar sunmasını bekliyorum, yeni yılda tekrar buluşmayı diliyorum.

Dr. Yüksel SALMAN